

Hakija	A
Työantaja	B
Asia	Kohtuullinen korvaus
Vireille	4.1.2021
Annettu	14.7.2021

ASIAN TAUSTA

Hakemus koskee keksintöä nimeltä...

Hakija on tehnyt 8.11.2010 työnantajalle keksintöä koskeneen ilmoituksen. Työnantajan mukaan se on 10.12.2010 ilmoittanut ottaneensa kaikki oikeudet keksintöön. Hakijan mukaan työnantajan ilmoitus on tehty 7.3.2011. Työnantajalle on myönnetty keksinnön perusteella patenteja ainakin vuosina 2016 ja 2019.

Työnantaja on maksanut hakijalle ilmoituspalkkiona 500 euroa.

ASIAN KÄSITTELY**Hakemus***Vaatimukset*

Hakija on pyytänyt työsuuhdekeksintölautakuntaa antamaan lausunnon hakijalle kuuluvasta kohtuullisesta korvauksesta.

Perusteet

Keksintö liittyy xxx valmistamiseen...saostamisolosuhteet tarkasti valitsemalla voidaan saada aikaiseksi kahdeksantahokkaita partikkeleita, jotka ovat suurelta osin yhtä kidettä läpi partikkelin. Kiteiden epäpuhtaustasot saadaan näin pieniksi, prosessi on edullinen ja partikkelikokoa voidaan säätää. Keksinnön avulla tuotettu ... eroaa näin muista tunnetuista..., materiaalilla on käyttöarvoa ja sen tuottaminen on

taloudellista. Esimerkiksi ... voi olla ... kuten ...a tai ...a. Keksintöilmoitus kattaa muutakin kuin ...käytön, vaikka muista käyttökohteista ei olekaan patenttihakemuksia.

Keksinnön ainetta jatkojalostaessa saaa. Keksinnön perusteella haetut patentit on rakennettun ympärille, joka on jo keksintöilmoituksessa esitetty yhtenä keksinnön pääkäyttökohteena. Patenttihakemuksissa on lisätty pieniä asioita alkuperäisen keksinnön ympärille. Hakija on keksinyt keksinnön pohjana olevan ... aineen ja sen valmistustavan yksin.

Keksinnön arvo voidaan perustaa ensinnäkin vertaamalla sitä ...maailmanmarkkinahintaan. Puhtaan ...kilohinta on noin 30 euroa ja keksinnön ...n metallisisällön arvo noin 18,9 euroa kilolta. Premio erikoiskemikaalista voi olla 50 senttiä puhtaalta metallikilolta. Puhtaan metalliliuoksen, joka on raaka-aine lisäarvotuotteille, arvona voidaan pitää euron alle... maailmanmarkkinahinnan. Voidaan ajatella, että premio ja liuoksen jalostaminen on se osa, johon keksinnön arvo kohdistuu. Prosenttiosuutena 1,5 euroa 30,5 eurosta on 4,9 prosenttia. Tästä osuudesta voittoa saattaa olla noin puolet eli 2,45 prosenttia tuotteen myyntihinnasta.

Toinen tapa arvioida keksinnön arvoa on vastaavan keksinnön ostaminen markkinoilta. ... tiedusteli ... materiaalin valmistuslisenssiä vuonna 2010, jolloin ei-eksklusiivinen lisenssi olisi maksanut 10 miljoonaa dollaria kertakorvauksena ja 10 prosenttia myydyn materiaalin hinnasta. Keksinnön materiaali ei ole yhtä erikoinen kuin ...k, mutta toisaalta työnantaja on saanut yksinoikeuden keksintöön.

Kolmas tapa hahmottaa keksinnön arvoa on käyttää agenttien saamia palkkioita. Agentit saavat 1–3 prosenttia kaupaksi saamiensa tuotteiden myyntihinnasta. Agentti saattoi myydä vuosittain kymmenillä miljoonilla tuotteita.

Aineen myyntikuntoon kehittämiseen keksintöilmoituksen jälkeen tuskin on kulunut edes miljoonaa euroa.

Jos keksinnön oikeuksien omistaja valmistaa itse jatkojalostetta (... , tai ...) tulee korvausta arvioitaessa käyttää näiden tuotteiden arvoa, koska keksinnön pääasiallinen hyvä ominaisuus, suuri pakkaustiheys, tuottaa lopputuotteeseen pienen... fyysisen koon suhteessa sen sisältämään energiamäärään. Keksinnöllä voi olla etuja myös sähkökemialliseen toimintaan.

Ilman keksintöä ei olisi lainkaan ..., joissa on keksinnön mukaista ainetta, eli keksintö on välttämätön kokonaisuudelle.

Keksinnön valmiusaste on ollut suuri nopeasti keksinnön keksimisen jälkeen johtuen saman teknologia-alustan käytöstä kuin mitä työnantaja käytti aiemmin, tehokkaasta skaalausparametrien hallinnasta ja taitavasti suoritetuista koeajoista.

Keksinnön lisäarvon laskemisessa tulee käyttää järkevää ... arvoa tai laskea korvaus koko tuotteen myyntihinnasta.

Keksinnön arvo on noin 2,45 prosenttia tuotteen arvosta, mitä voidaan pitää alhaisena vertaamalla edellä todettuihin lisenssi- tai agenttisopimuksiin. Kertakorvauksen voi arvioida prosenttiosuutena 10 miljoonasta dollarista tai vähentää siitä keksinnön myyntikuntoon saattamiseen menneet kulut. Työsuhdekertoimella 6-12 prosenttia ja myyntikuntoon saattamiseen menneet kulut huomioon ottaen kertakorvaus olisi ...euroa.¹

Vastine

Vaatimukset

...on vaatinut, että työsuhdekeksintölautakunta jättää lausuntopyynnön tutkimatta tai toteaa, ettei sillä ole toimivaltaa käsitellä kysymystä keksinnöstä maksettavasta kohtuullisesta korvauksesta.

Perusteet

...-konserni (jäljempänä myös ...) hankki yrityskaupalla ...in (entinen ... Oy) ...alostus- ja ...liiketoiminnan vuonna 2019. Kaupan seurauksena kyseinen liiketoiminta siirtyi ...lle ja nimi muutettiin ... Inc. osti minkä jälkeen yrityksen nimi on muuttunut ...

Työsuhdekeksinnön hyväksikäyttö kuului ...toiminta-alaan ja keksintö oli syntynyt työtehtävien täyttämiseksi tapahtuvan toiminnan tuloksena. ...illa on ollut työnantajana siten oikeus ottaa itselleen kaikki oikeudet keksintöön (työsuhdekeksintö kuului ns. ryhmään A). ... lähetti ... 10.12.2010 työsuhdekeksintölain 6 §:n ja yhtiön työsuhdekeksintöihin sovellettavan ohjesäännön mukaisen ilmoituksen siitä, että se ottaa itselleen kaikki oikeudet hakijan ilmoittamaan keksintöön.

Hakijan kanneoikeus on vanhentunut. Hakija on toimittanut silloiselle työnantajalleen ... Oy:lle 8.11.2010 keksintöilmoituksen. ...selvityksen perusteella ... Oy ilmoitti ...lle 10.12.2010 kirjallisesti siitä, että se ottaa itselleen oikeudet keksintöön.

Työsuhdekeksintölautakunta on vastaanottanut hakijan 22.12.2020 päivätyn lausuntopyynnön asiassa 4.1.2021. Asiaa ei ole saatettu tätä ennen markkinaoikeuden käsiteltäväksi, joten kannemääräaika ei ole katkaistu aikaisemmassa tuomioistuinprosessissa. Ensimmäinen patentti keksintöön myönnettiin jo vuonna 2016 PCT-hakemuksen perusteella. Kansallista patenttihakemusta ei ole jätetty.

Mikäli hakija kiistää vanhentumisajan alkaneen jo 10.12.2010 ja korvausoikeuden siten vanhentuneen, on oikeuksien ottamisen ajankohta osapuolten välillä vähintäänkin riitainen. Työsuhdekeksintölain mukaan markkinaoikeudella on yksinomainen toimivalta riita-asioiden käsittelyyn. Tämän vuoksi työsuhdekeksintölautakunnalla ei ole toimivaltaa käsitellä asiaa eikä lausuntopyynnön tutkimiselle työsuhdekeksintölautakunnassa ole siten edellytyksiä.

Siltä varalta, että työsuhdekeksintölautakunta lausuu kohtuullisen korvauksen määrästä, ... toteaa, ettei nyt kysymyksessä olevaa keksintöä ei ole koskaan käytetty ...n prosesseissa. ...n käyttämä teknologia ja prosessit perustuvat eri teknologiaan kuin mitä ...n työsuhdekeksinnössä kuvataan: ... valmistaa ...a) tavalla, jossa ei käytetä ...reittiä. Työsuhdekeksinnöllä ei siten ole taloudellista arvoa ...n liiketoiminnalle. Työsuhdekeksinnön arvon laskentaa ei voida perustaa kuin sellaisiin tuotteisiin, joissa keksintöä käytettäisiin. Tällaisia tuotteita ei ole olemassa.

Toiseksi, ... on valmistanut ...a omalla menetelmällään jo ennen kuin se hankki ...) liiketoimintaa ja myös ennen nyt käsillä olevan työsuhdekeksinnön syntyä. Tästä seuraa, että riippumatta työsuhdekeksinnöstä ja sen sisällöstä, ...lla olisi joka tapauksessa ennakkokäyttöoikeus käyttämäänsä prosessiin jopa siinä hypoteettisessa tilanteessa, että se käyttäisi työsuhdekeksinnön mukaista prosessia. Keksintöön liittyvää ennakkokäyttöoikeutta koskevat kysymykset ovat työsuhdekeksintölautakunnan toimivallan ulkopuolella.

...n tietojen mukaan ei voida täysin poissulkea sitä mahdollisuutta, että ... olisivat käyttäneet rajoitetun ajan ja vähäisissä määrin valmistusmenetelmää, jossa ... käsiteltiin välituotteena ennen sen jalostamista varsinaisiksi myyntiin kelpaaviksi tuotteiksi. Tällaista menetelmää pilotoitiin kuitenkin vain pienessä mittakaavassa vuosina 2012–2013 ja koeajettiin 2014–2015. Näiden koeajojenkin volyymi jäi vähäiseksi ja markkinointiponnistelut lopetettiin lopulta vuonna 2017 kannattamattomina. Kokeilun koko liikevaihto jäi noin 800.000 euroon. Koska tuote ei ollut taloudellisesti kannattava, päätettiin tuotteen tuotanto lopettaa vuonna 2017, eli huomattavasti aiemmin kuin ... hankki ..liiketoiminnan vuonna 2019.

Työsuhdekeksintö ei ollut sellaisenaan valmis myytäväksi tuotteeksi, vaan enimmillään muodostanut yksittäisen vaiheen koko tuotteen valmistusprosessissa. Tuotteiden, joiden valmistusprosessissa työsuhdekeksintöä on edes teoriassa mahdollisesti hyödynnetty, myynti on ollut alhaista ja tuotanto on lopetettu taloudellisesti kannattamattomana.

Hakijan euromääräistä vaatimusta arvioitaessa tulee ottaa huomioon, että sovellettavan työsuhdekeksintöjä koskevan työnantajan ohjesäännön perusteella työsuhdekeksinnöstä maksettava kertakorvaus olisi voinut olla enimmillään ... euroa. Tällainen poikkeuksellinen korvaussumma olisi

voinut kuitenkin tulla kyseeseen vain erityisen merkittävän tuotteen tai prosessin yhteydessä, ja jos keksintö olisi parantanut merkittävästi ja pitkäaikaisesti tuotteen, tuoteperheen tai koko yrityksen kilpailukykyä ja tulosta, ja jos keksintöä olisi käytetty myyntivalttina tuotteen markkinoinnissa. Lisäksi keksintö olisi voitu ohjesäännön perusteella katsoa erityisen tärkeäksi, jos kilpailijoilla ei olisi ollut korvaavaa vaihtoehtoa keksinnön ja sitä suojaavan patentin mukaiseen ratkaisuun tai jos keksintö olisi aikaansaanut merkittävän lisäyksen yrityksen liiketoimintaan. Kysymys ei ole kuitenkaan ollut näin merkittävästä keksinnöstä.

Hakija työskenteli ... palveluksessa tutkimusinsinöörinä 2.6.2008–18.8.2012. Hakijan työtehtäviin kuului tehtävänimikkeen mukaisesti tutkimus- ja innovaatiotoiminta. Työsuhdekeksintö on syntynyt hakijan työtehtävien tuloksena.

Hakijalle maksettu korvaus 500 euroa on siten joka tapauksessa kohtuullinen korvaus keksinnöstä.

Vastaselitys

Hakija on muun ohella esittänyt, ettei kanneoikeus ole vanhentunut, koska oikeudet keksintöön on otettu 7.3.2011. ...n ja keksijän esittämissä dokumenteissa on eroja. Keksijän dokumentti on allekirjoitettu ja ...n esittämä ei ole allekirjoitettu. Keksijän toimittamasta dokumentista puuttuu teksti ”ja suorittaa keksintöilmoituksen tekijälle ilmoituspalkkiona EUR 500.” ...n löytämä dokumentti lienee johdon sisäinen kehitysversio vastauksesta keksintöilmoitukseen.

... ei ole toimittanut hakijalle tai lautakunnalle tietoja myytyjen tuotteiden määrästä tai haetuista ja saaduista patenteista. Jos arvoa ei voida määrittää muutoin, on käytettävä lisenssisopimukseen vertaamista. ... ei ole antanut patenttiansa oikeuksien raueta, ja jatkaa edelleen keksinnön patentointia, vaikka näkemyksensä mukaan pitää keksintöä arvottomana.

Aineen jatkokäsittely esimerkiksiksi asti on triviaalia verrattua keksinnön ...n valmistamiseen verrattuna. Arvonmäärityksessä tulee ottaa huomioon myös patentteihin liittyvä kielto-oikeus ja se, että .. kyky kaupallistaa...oon heikentynyt huomattavasti vuoden 2017 jälkeen henkilöstövaihdosten johdosta.

TYÖSUHDEKEKSINTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Käsittelyratkaisu

Asiassa saadun selvityksen mukaan hakija on työskennellyt ... Oy:n palveluksessa 2.6.2008–18.8.2012, jolloin nyt kysymyksessä oleva keksintö on syntynyt. Myöhemmin ...on muuttunut-konserni on

hankkinut yrityskaupalla ... liiketoiminnan vuonna 2019. ... (jäljempänä ...) on ilmoittanut työsuhdekeksintölautakunnalle olevansa nykyisin oikea taho vastaamaan kyseistä työsuhdekeksintöä koskevaan lausuntopyyntöön.

Asiassa on riidatonta, että kysymyksessä on ollut työsuhdekeksintölain 1 §:ssä tarkoitettu keksinnöstä. Riidatonta on myös, että hakijan silloinen työnantaja on ottanut oikeudet keksintöön ja että työntekijällä on tämän johdosta oikeus kohtuulliseen korvaukseen. Sen sijaan osapuolet ovat lausuntopyynnön tutkimisen kannalta erimielisiä siitä, onko hakija menettänyt kanneoikeutensa työsuhdekeksintölain 7 §:n 3 momentin perusteella.

Työsuhdekeksintölain 7 §:n 3 momentin (562/1988) mukaan jollei korvauskannetta ole pantu vireille kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun työnantaja on ilmoittanut ottavansa oikeuden keksintöön, kanneoikeus on menetetty. Milloin keksintöön on haettu patenttia, kanne voidaan kuitenkin aina panna vireille vuoden kuluessa patentin myöntämisestä.

Edellä sanotun työsuhdekeksintölain 7 §:n 3 momentin erityissäännöksen ohella kanneoikeuden vanhentumista arvioitaessa on otettava huomioon vanhentumista koskevana yleislakina 1.1.2004 voimaan tullut laki velan vanhentumisesta (15.8.2003/728). Vanhentumislain 2 §:ssä säädetään vanhentumislain suhteesta erityislakien vanhentumista koskeviin säännöksiin. Pykälän 1 momentin nojalla vanhentumislakia sovelletaan täydentävänä säännöksenä erityissäännöksen ohella. Lain esitöiden mukaan vanhentumislain säännökset tulevat sovellettaviksi siltä osin, kuin erityislaissa ei ole nimenomaisesti säädetty toisin. Useissa erityislaeissa onkin vain todettu, missä ajassa velka vanhentuu. Tällöin vanhentumislain säännökset määräävät muun muassa sen, millä tavoin vanhentuminen voidaan katkaista ja mitkä ovat katkaisemisen ja vanhentumisen oikeusvaikutukset (HE 187/2002 vp s. 39–40).

Vanhentumislain 2 §:n 3 momentin säännöksen nojalla sovellettaessa erityissäännöstä, jonka mukaan velkaa koskeva kanne on pantava vireille määräajassa, kanneaika voidaan kanteen vireillepanon lisäksi katkaista myös muilla vanhentumislain 11 §:ssä tarkoitetuilla oikeudellisilla katkaisutoimilla.

Vanhentumislain 11 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan velan vanhentuminen katkeaa niin kuin 2 momentissa säädetään, jos velkoja panee vireille saatavaa koskevan kanteen velallista vastaan tai esittää saatavaa koskevan vaatimuksen tuomioistuimessa, kuluttajariitalautakunnassa tai laissa säädettyssä muussa toimielimessä tai menettelyssä, jossa voidaan antaa ratkaisu tai ratkaisusuositus. Pykälän 2 momentin mukaan, kun 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu asia tulee vireille, vanhentuminen keskeytyy menettelyn ajaksi.

Pykälän esitöiden (HE 187/2002 vp. s. 59–61) mukaan vanhentumisen katkaiseminen edellyttää, että velkoja ilmoittaa saatavansa taikka se

muutoin otetaan huomioon 1 momentissa tarkoitettu menettelyssä. Kuitenkin jo menettelyn aloittamisella on 2 momentin mukaan vaikutusta vanhentumisaikaan. Vanhentuminen nimittäin keskeytyy heti menettelyn alkaessa edellyttäen, että velkojan katkaisutoimi tehdään menettelyn aikana. Viranomaismenettelyn kesto ei olisi vaikutusta, sillä vanhentumisaika olisi keskeytyneenä koko menettelyn ja myös mahdollisen muutoksenhaun ajan. Menettelyn päättymisestä alkaa kulua uusi vanhentumisaika niin kuin 13 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi.

Työsuhdekeksintölautakunta on työsuhdekeksintölaissa asetettu lautakunta, jonka tehtävänä on antaa lausuntoja työsuhdekeksintölain soveltamista koskevissa asioissa. Työsuhdekeksintölautakunta on siten edellä sanotun 11 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimielin ja 11 §:n säännös vanhentumisen katkaisemista tulee sovellettavaksi työsuhdekeksintölain 7 §:n 3 momentin ohella sitä täydentävänä säännöksenä. Kohtuullista korvausta koskeva työsuhdekeksintölain 7 §:n 3 momentin mukainen kannemääräaika on näin ollen katkaistavissa siten, että työntekijä esittää kohtuullista korvausta koskevan vaatimuksen työnantajaa kohtaan työsuhdekeksintölautakunnalle osoitetulla lausuntopyynnöllä.

... on esittänyt, että hakija on toimittanut silloiselle työnantajalleen keksintöilmoituksen 8.11.2010, johon työnantaja on antanut vastauksena 10.12.2010 ilmoituksen oikeuksien ottamisesta keksintöön. Hakija on puolestaan toimittanut oman ilmoituksensa, jonka mukaan ilmoitus oikeuksien ottamisesta on tapahtunut 7.3.2011. Työsuhdekeksintölautakunta katsoo, että hakijan esittämää allekirjoitettua ilmoitusta oikeuksien ottamisesta on pidettävä työnantajan esittämää allekirjoittamatonta ilmoitusta uskottavampana selvityksenä oikeuksien ottamisen ajankohdasta.

Hakija on 4.1.2021 vireille saattamallaan lausuntopyynnöllä pyytänyt työsuhdekeksintölautakunnalta lausuntoa kohtuullisesta korvauksesta. Näin ollen työsuhdekeksintölain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua kanneoikeuden vanhentuminen on hakijan lausuntopyynnön johdosta keskeytynyt asian lautakuntamenettelyn ajaksi vanhentumislain 11 §:n 2 momentin nojalla. Vanhentumislain 11 §:n 2 momentin nojalla vanhentuminen katsotaan katkenneeksi sinä päivänä, jona lainvoimaiseksi tullut tuomio on annettu tai asian käsittely on muutoin päättynyt. Työsuhdekeksintölautakunnassa käsiteltävien kohtuullista korvausta koskevien asioiden osalta tämä tarkoittaa, että kanneoikeuden vanhentuminen katkeaa sinä päivänä, kun työsuhdekeksintölautakunta antaa asiassa lausuntonsa. Tuosta ajankohdasta alkaa vanhentumislain 13 §:n nojalla kulua uusi työsuhdekeksintölain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu vanhentumisaika.

Edellä esitetyin perustein työsuhdekeksintölautakunta katsoo, että hakijan kanneoikeus ei ole ...n esittämällä tavalla vanhentunut.

Kohtuullinen korvaus

Sovellettavat säännökset

Työsuhdekeksintölain 7 §:n 1 momentin mukaan, milloin työnantaja 4 §:n mukaan tai muulla perusteella saa oikeuden työntekijän tekemään keksintöön, työntekijällä on oikeus saada siitä työnantajalta kohtuullinen korvaus. Työsuhdekeksintölain 7 §:n 2 momentin mukaan korvausta määrättäessä on erityisesti otettava huomioon keksinnön arvo ja työnantajan saaman oikeuden laajuus samoin kuin työsopimuksen ehdot sekä työsuhteeseen liittyvien seikkojen merkitys keksinnön syntymiselle.

Työsuhdekeksintöasetuksen 3 §:n 1 momentin mukaan työsuhdekeksintölain 7 §:n 2 momentissa keksinnön arvolla tarkoitetaan sen taloudellista arvoa. Asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan keksinnön arvo on ensisijaisesti määritettävä sen mitattavan taloudellisen hyödyn perusteella, joka työnantajalle tulee keksinnön käyttöön ottamisesta, kuten keksinnön tuottamasta raaka-aine-, työvoima- tai energiasäästöstä (hyötyarvomenetelmä). Jos edellä mainittu keksinnön arvon määrittämistapa ei ole keksinnön laadusta tai käyttötavasta johtuen sovelias, keksinnön arvo määritetään sanotun pykälän 3 momentin nojalla lisenssisopimuksiin vertaamalla (lisenssianalogia). Jos kumpaakaan edellä mainittua määrittämisperustetta ei voi käyttää, keksinnön arvo voidaan arvioida säännöksen 4 momentin nojalla.

Työsuhdekeksintöasetuksen 7 §:n 2 momentin mukaan keksinnön taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, keksinnön jäädessä käyttämättä tai muista erityisistä syistä korvaus voidaan määrittää kertakorvauksena. Myös silloin, kun keksinnön tekeminen selvästi on kuulunut työntekijän varsinaisiin työtehtäviin ja keksinnön arvo on vähäinen tai kun ei voida yksilöidä sellaista myyntihintaa, josta rojalti voitaisiin laskea, voidaan korvaus määrittää kertakorvauksena.

Keksinnön arvon määrittämiseen soveltuva menetelmä

Asiassa saadun selvityksen mukaan ... ei ole hyödyntänyt keksintöä toiminnassaan. Sen esittämän selvityksen perusteella ... ovat mahdollisesti käyttäneet jonkin verran keksintöä valmistusmenetelmässä, jossa ... on käsitelty välituotteena ennen sen jalostamista varsinaisiksi myyntiin kelpaaviksi tuotteiksi. Menetelmää on pilotoitu ja koeajettu vuosina 2012–2015, mutta sen markkinointi on lopetettu vuonna 2017 kannattamattomana. Kokeilun liikevaihto on ollut yhteensä noin ... euroa.

Työsuhdekeksintölautakunta katsoo, että hyötyarvomenetelmä ei tässä tapauksessa sovellu kohtuullisen korvauksen määrittämiseen, sillä keksinnön kaupallinen hyödyntäminen on ollut hyvin vähäistä. Keksintöä on saadun selvityksen mukaan käytetty vain kokeilunomaisesti, jolloin monet optimointiin ja mittakaavaan liittyvät hyödyt ovat jääneet saavuttamatta. Keksintö on myös luonteeltaan sellainen, että sen käyttöala liittyy ulos myytäviin tuotteisiin, jolloin lisenssianalogian on katsottu käytönnässä soveltuvan keksinnön arvon määrittämiseen parhaiten. Toisaalta asiassa esitettyjen seikkojen perusteella on ilmeistä, ettei

myöskään lisenssianalogialaskelman kannalta riittävän kattavaa selvitystä ole asiassa mahdollista saada.

Koska työsuhdekeksintölaissa tarkoitetut ensisijaiset menetelmät kohtuullisen korvauksen määrittämiselle eivät sovellu, työsuhdekeksintölautakunta on päättänyt arvioida kohtuullisen korvauksen määrän.

Kohtuullisen korvauksen arvioiminen

...n mukaan ... kokeilut keksinnön hyödyntämisessä ovat lopulta osoittautuneet kannattamattomiksi.

Työsuhdekeksintölautakunta toteaa, että keksinnön työnantajalle tuottama tappio voi johtua myös muista kuin keksintöön liittyvistä seikoista. Tappiollisuutta ei siten voida sellaisenaan pitää esteenä kohtuullisen korvaamisen määrittämiselle. Tämä seikka tulee kuitenkin ottaa huomioon kohtuullisen korvauksen suuruutta arvioitaessa.

Siinä tapauksessa, että kohtuullinen korvaus määriteltäisiin sanotun kokeilun kokonaismyynnistä lisenssianalogialla, olisi lisenssiprosenttina hakijankin esittämän perusteella noin 3. Tämän lisäksi lisenssianalogian soveltamisessa tulisivat huomioon otettavaksi muut lautakunnan käytännössään soveltamat kertoimet, kuten ainakin korjauskerroin, valmiuskerroin. Lautakunta arvioi, että edellä todettuun kokeiluun liittyvään myyntiin ja lisenssianalogiaan perustuva keksinnön arvo olisi suuruusluokaltaan enintään noin kymmenen tuhatta euroja.

Asiassa ei ole esitetty muutaakaan sellaista selvitystä, jonka perusteella keksinnön arvo voitaisiin sen kaupallisen hyödyntämisen perusteella määrittää. Saadun selvityksen mukaan ...lla on ollut jo ennen ...in toimintojen hankkimista olemassa olevat menetelmät ...n valmistamiseksi. ... mahdolliset kokeilut on lopetettu kannattamattomina. Ainakaan asiassa esitetyn selvityksen perusteella ei ole siten syytä todeta, että keksinnön arvoa voitaisiin pitää kovinkaan paljon edellä todettua korkeampana.

Keksinnön perusteella on kuitenkin myönnetty patenteja, jotka on pidetty edelleen voimassa. Tähän nähden keksintöä ei voida nykyisinkään pitää ...n toiminnan kannalta merkityksettömänä.

Saadun selvityksen perusteella hakija on toiminut ... palveluksessa tutkimusinsinöörinä, jonka työsuhteeseen on sovellettu ylempien toimihenkilöiden perussopimusta. Hakijan työtehtäviin on kuulunut tehdä tutkimusta uusien innovaatioiden kehittämiseksi ja tehtävä on syntynyt hakijan työtehtävien tuloksena. Tähän nähden työsuhdekeksintölautakunta toteaa, että työsuhdekerroin olisi 9,² mikä

² EP: Tämän selvityksen valossa, arvioiden asiaan hakijan kannalta epäselvyystilanteessa hänen edukseen, näyttäisi siltä, että $a = 4$, $b = 2$ ja $c = 3$.

lautakunnan ratkaisuihissaan käyttämän taulukon mukaan merkitsisi työsuhdekerrointa $T = 19$ prosenttia.

Kun edellä todetun lisäksi huomioidaan myös yleinen patenttihakemuksen hyväksymisestä työntekijälle maksettu palkkiotaso, työsuhdekeksintölautakunta katsoo, ettei työnantajan hakijalle ilmoituspalkkiona maksama xxx euron palkkio ole kohtuullinen korvaus keksinnöstä.

Keksinnön taloudellinen merkitys on asiassa esitetyn selvityksen valossa jäänyt varsin vähäiseksi, eikä sellaista kaupallisessa käytössä olevaa tuotetta ole ainakaan enää olemassa, jonka perusteella juokseva rojalti olisi mahdollista määrittää.

Edellä todetut seikat huomioon ottaen työsuhdekeksintölautakunta suosittaa kohtuulliseksi korvaukseksi keksinnöstä xxx euron³ kertakorvausta.

Siinä tapauksessa, että ... alkaa myöhemmin hyödyntää keksintöä toiminnassaan laajemmin, on oikeuden työsuhdekeksintölain 9 §:n nojalla mahdollista määrätä kohtuullisesta korvauksesta toisin, mikäli olennaisesti muuttuneet olosuhteet antavat siihen aiheutta.

Työsuhdekeksintölautakunnan lausunto

Työsuhdekeksintölautakunta suosittaa vuosilta 2010–2020 kohtuulliseksi korvaukseksi lausuntopyynnössä tarkoitettun keksinnön käytöstä yhteensä xxx euroa. Työnantaja voi vähentää kohtuullisesta korvauksesta jo maksamansa mahdolliset muut korvaukset.

Eero Mantere
Puheenjohtaja

Esko Pakka
sihteeri